

STORTINGET

Representantforslag 13 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes, Geir Jørgensen og Sofie Marhaug

Dokument 8:13 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes, Geir Jørgensen og Sofie Marhaug om å oppheve vedtaket om innlemmelse av rettsaktene som inngår i EUs jernbanepakke IV

Til Stortinget

Bakgrunn

Dette forslaget går ut på at regjeringen tar initiativ i EØS-komiteen for å oppheve vedtaket om å melde Norge inn i EUs jernbanepakke IV. Hensikten er å gjenvinne demokratisk kontroll over norsk jernbanepolitikk og sikre et godt og trygt offentlig jernbanetilbud for befolkningen i hele landet.

Forslagsstillerne viser til Prop. 101 LS (2019–2020), der regjeringen la frem sitt forslag om endringer i jernbaneloven mv. (fjerde jernbanepakke) og samtykke til deltakelse i to beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/34/EU om et felles europeisk jernbaneområde og rettsaktene som utgjør fjerde jernbanepakke.

Som det fremkommer av Innst. 182 S (2020–2021), gikk flertallet i transport- og kommunikasjonskomiteen inn for å hente en betenkning fra Høyesterett om hvorvidt innlemmelse av de rettsaktene som utgjør fjerde jernbanepakke, innebærer en slik myndighetsoverføring at det krever mer enn alminnelig flertall.

I en betenkning til Stortinget konkluderte Høyesterett (Dokument 23 (2020–2021)) med at myndighetsoverføringen til EU kan regnes som lite inngripende, og at rettsaktene som utgjør fjerde jernbanepakke, kan

vedtas med alminnelig flertall. Dermed ble regjeringen 1. juni 2021 gitt samtykke til deltakelse i de to beslutningene i EØS-komiteen med 44 stemmer mot 42. Her stemte Rødt sammen med Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne mot et slikt samtykke.

Ved stortingsvalget 13. september 2021 endret sammensetningen av Stortinget seg betydelig, og partiene som stemte imot samtykke til deltakelse i de to beslutningene i EØS-komiteen, fikk til sammen 100 mandater, mot det gamle flertallets 69. 14. september uttalte statsminister Erna Solberg at hennes utgående regjering «ikke bør gi forpliktende signaler i internasjonale forhandlinger eller ta beslutninger i kontroversielle saker». Likevel valgte den utgående regjeringen, i påvente av at det nyvalgte Stortinget trådte sammen 1. oktober 2021, å sette de to beslutningene på dagsordenen for møtet i EØS-komiteen 24. september. Her ble så de to beslutningene i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/34/EU vedtatt og rettsaktene som utgjør fjerde jernbanepakke, tatt inn i EØS-avtalen.

Forslagsstillerne mener at denne fremgangsmåten var svært uheldig fra et demokratisk perspektiv, etter som regjeringen som gjorde vedtaket, ikke lenger hadde et flertall bak seg i Stortinget. I tillegg mener forslagsstillerne at rettsaktene vil påtvinge en ny regjering en politikk som gir svært mange aktører, uheldig ressursbruk og press på lønns- og arbeidsforhold, og at de slik begrenser det politiske handlingsrommet.

At en slik begrensning av mulighetene til det nye stortingsflertallet ble gjort av en utgående regjering uten flertall i Stortinget, er svært problematisk. Derfor fremmer forslagsstillerne forslag om at en ny regjering skal starte prosessen med å oppheve vedtaket i EØS-ko-

miteen fra 24. september 2021 og trekke Norge ut av jernbanepakke IV.

Forslagsstillerne viser også til at det skal avklares i Oslo tingrett hvorvidt Stortingets tilslutning til EUs energiunion (ACER) med alminnelig flertall var konstitusjonelt lovlig, en avklaring som også kan få betydning for synet på implementering av andre rettsakter i norsk lov.

Også hensynet til utviklingen av norsk jernbane tilsier at vedtaket om norsk innmelding i EUs jernbanepakke IV bør oppheves. En samlet fagbevegelse med Norsk Lokomotivmannsforbund i spissen har gått imot innmeldingen, som fratår Norge suverenitet over sikkerhet og organisering av jernbanen og kan gjøre konkurranseutsetting, oppstyking og privatisering nær irreversibelt. Forslagsstillerne deler bekymringen fra

Norsk Lokomotivmannsforbund om at EUs jernbanepakke I, II og III allerede har bidratt til dårligere arbeidsvilkår, større byråkrati, økende lønnsutgifter til stadig flere direktører og generell ansvarspulverisering, og at jernbanepakke IV ikke vil løse, men tvert imot forverre disse problemene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen i EØS-komiteen ta initiativ til å oppheve vedtaket om innlemmelse av rettsaktene som inngår i EUs jernbanepakke IV.

12. oktober 2021

Bjørnar Moxnes

Geir Jørgensen

Sofie Marhaug